

ПРОЕКТЪТ Е
ФИНАНСИРАН
ПО ПРОГРАМА
LIFE NATURE
2019 НА ЕС

LIFE ЗАЛЕСЯВАНИЯ – REFOREST

ПРОЕКТ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО,
КЛИМАТИЧНАТА УСТОЙЧИВОСТ И ЗНАЧИМОСТТА
ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ
ГОРСКИ МЕСТООБИТАНИЯ В НАТУРА 2000 ЗОНИ

ДОКЛАД ЗА ШИРОКА ПУБЛИКА

Югозападно държавно предприятие

Предприятието стопанисва държавните горски територии в седем административни области – Благоевград, Кюстендил, София град, София област, Пазарджик, Перник и Ловеч. В състава му влизат 38 териториални подразделения, от които 32 държавни горски стопанства и 6 държавни ловни стопанства.

Благоевград, ул. „Зора“ № 18
swdpr@abv.bg

WWF

Основана през 1961 г., международната природозащитна организация WWF развива дейности в над 100 държави с помощта на 7000 служители и над 5 милиона доброволци. WWF работи за подобряване на състоянието на околната среда, за да може хората да живеят в хармония с природата. В България WWF се занимава със защитените територии и местообитанията от европейско значение в мрежата Натура 2000, горите и сладководните екосистеми, устойчивото развитие на селските райони, промените в климата.

София, 1000, ул. „Княз Борис I“ № 147, ет. 1
office@wwf.bg

Дизайн: „Таралеж“ ЕООД

Снимки в доклада:
© WWF-България
© ЮЗДП

София, 2025 г.

Настоящият доклад е изготвен по проект **„Подпомагане на възстановяването, климатичната устойчивост и значимостта за биологичното разнообразие на приоритетни горски местообитания в Натура 2000 зони“** и се осъществява с финансовата подкрепа на Програма LIFE Nature 2019 на Европейската комисия.

СЪДЪРЖАНИЕ

ЗА ПРОЕКТА	4
ОБХВАТ НА ПРОЕКТА	6
КОНСЕРВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРОЕКТА	9
ОБМЯНА НА ОПИТ	12
ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ДОСТИЖЕНИЯ	14

ЗА ПРОЕКТА

#lifeREforest

Югозападното държавно предприятие и WWF България завършиха проекта **„Подпомагане на възстановяването, климатичната устойчивост и значимостта за биологичното разнообразие на приоритетни горски местообитания в Натура 2000 зони“** или накратко LIFE REFOREST. Основната му цел е именно възстановяване на горски местообитания в рамките на мрежата от защитени територии „Натура 2000“. За постигането на проектните цели Югозападното държавно предприятие приложи съвременни практики за възобновяване на горите.

В рамките на проекта бяха приложени съвременни модели за предвиждане на ефектите на климатичните промени върху различните типове горски местообитания. В резултат на това за основните типове гори у нас бе изготвена ГИС база данни, в която освен оптималните дървесни видове, с които е разрешено да се залесява в момента, е предложен и списък на видовете, които ще бъдат най-подходящи за съответните месторастения в бъдеще.

Залесявания бяха извършени в следните защитени зони от мрежата Натура 2000: Осоговска планина, Конявска планина, Кресна-Илинденци, Долна Места, Река Места, Скрино и Огражден-Малашево.

Освен производството на милиони фиданки и мащабни залесителни дейности, в рамките на проекта беше изграден информационен център за горите и мрежата „Натура 2000“ на територията на Горски разсадник „Локорско“ до София, където функционира автоматизирана линия за производство на контейнерни фиданки.

Други ключови дейности по проекта бяха организирането на обучителни семинари и посещенията на терен за обмен на опит с горскостопански организации и недържавни собственици на гори с цел по-широко мултиплициране на постигнатите резултати в държавни, общински и частни гори в страната.

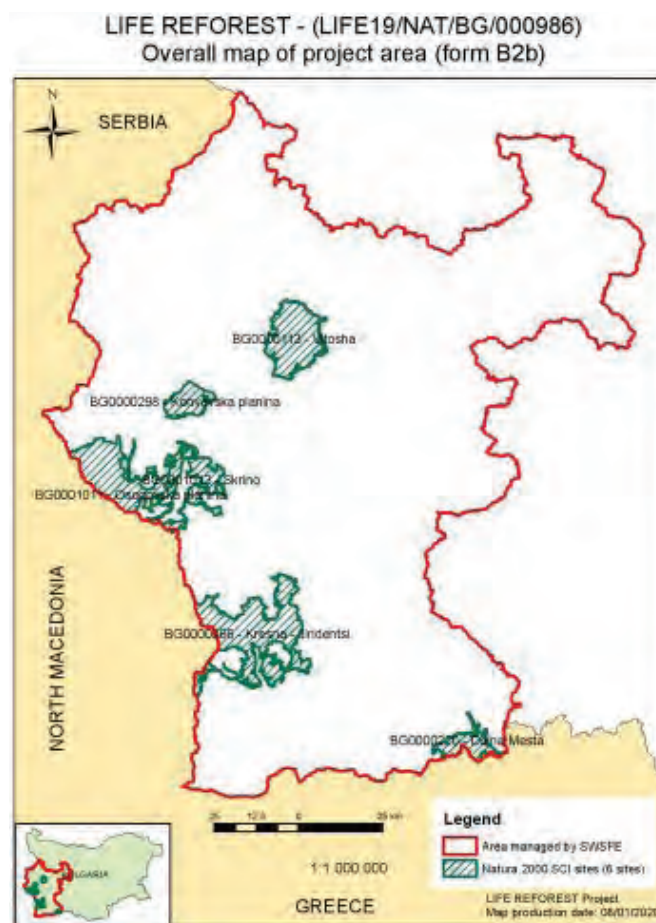
Общият бюджет на проекта беше 2 066 611 евро, от които 1 537 148 евро (74,38%) се осигуряват от Програма LIFE Nature 2019 на Европейската комисия.

ОБХВАТ НА ПРОЕКТА

ПРОЕКТНИ КОНСЕРВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

Природозащитните дейности, предвидени в проекта, включваха:

- **С.1** Събиране и обработка на горски репродуктивен материал;
- **С.2** Производство на фиданки за залесяване;
- **С.3** Възстановяване на приоритетни горски местообитания;
- **С.4** Принос за подобряване на политиките и нормативните документи в областта на горското стопанство.

В резултат партньорите постигнаха възстановяването на 361,6 ха от 5 приоритетни горски местообитания, увредени от природни бедствия в рамките на 7 Натура 2000 зони в Югозападна България. Събрани са над 10 000 кг семена от 18 горски вида – повечето от които вече са използвани за производство на фиданки за залесяване.

Произведени са над 2,5 милиона контейнерни фиданки, използвани за дейности по залесяване по проекта.

Партньорите разработиха и Програма за възстановяване на целевите приоритетни местообитания, която беше одобрена от Министерството на околната среда и водите. За разработката ѝ помогна експертен GIS анализ, с база данни, свързан с изискванията за горските местообитания и сценариите за изменение на климата за България.

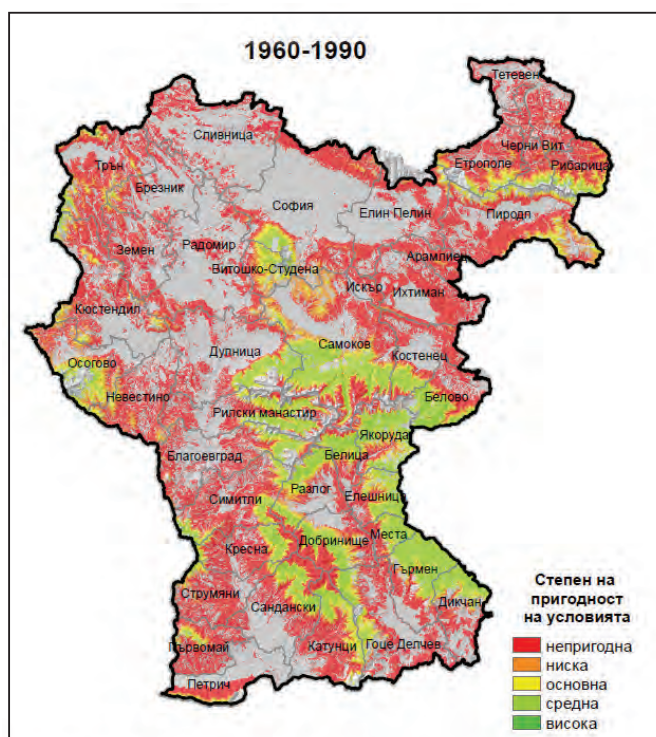
С усилията на участниците в проекта беше постигнат принос за подобряване на националните политики в областта на горите чрез интегриране на проблемите, свързани с климата и биоразнообразието – разработено е предложение за актуализиране на ключови нормативни документи по темата и то е

представено за приемане на Изпълнителната агенция по горите.

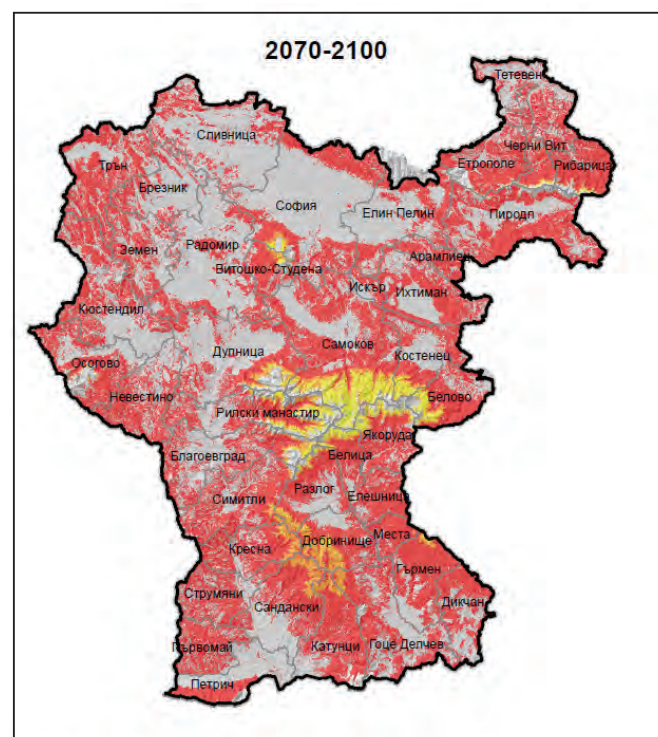
Не на последно място – партньорите изградиха капацитет за възстановяване на приоритетни местообитания в недържавни гори.

СПОРЕД КЛИМАТИЧНИЯ АНАЛИЗ, ПРЕЗ 2100 Г. ТЕРИТОРИЯТА С „ПОДХОДЯЩИ УСЛОВИЯ“ ЗА ОБИКНОВЕНИЯ СМЪРЧ ЩЕ СЕ СВИЕ ДРАСТИЧНО ОТ 2288 КВ. КМ НА 137 КВ. КМ

Ниска пригодност на условията (>0.3, <0.5): 992 кв.км.
Висока пригодност на условията (>0.5): 2288 кв.км.

Ниска пригодност на условията (0.3, <0.5): 579 кв.км.
Висока пригодност на условията (>0.5): 137 кв.км.

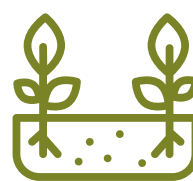
ЦЕЛ НА ПРОЕКТА

275 ха възстановени
целови местообитания
в целеви зони N2000

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

Общо **361,6 ха** кумулативно
възстановени (132%) в целеви
зони от Натура 2000

КЛЮЧОВИ КОНСЕРВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ

Събиране на семена,
производство на фиданки,
възстановяване на гори

№	Целева защитена зона от мрежата Натура 2000	Код на защитената зона	Залесена площ по проекта, дка	Допълнително залесена площ, дка	Общо залесена площ, дка
1	КРЕСНА-ИЛИНДЕНЦИ	BG0000366	552	1260	1812
2	СКРИНО	BG0001013	343	152	495
3	ОСОГОВСКА ПЛАНИНА	BG0001011	121	129	250
4	КОНЯВСКА ПЛАНИНА	BG0000298	10	0	10
5	ДОЛНА МЕСТА	BG0000220	287	407	694
6	РЕКА МЕСТА	BG0001021	30	0	30
7	ОГРАЖДЕН - МАЛЕШЕВО	BG0000224	325	0	325
Всичко			1668	1948	3616

КОНСЕРВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРОЕКТА

СЪБИРАНЕ НА СЕМЕНА

ПРОИЗВОДСТВО НА ФИДАНКИ ЗА ЗАЛЕСЯВАНЕ

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГОРИ ЧРЕЗ ЗАЛЕСЯВАНЕ

ОБМЯНА НА ОПИТ

Партньорите организираха три тридневни посещения на експерти в Североизточна, Югозападна България и Северна Гърция. В тях участваха 70 горски експерти, като 15 експерти участваха в поне две от пътуванията. Те представляваха 39 институции и организации от двете държави:

- **28** различни подразделения от държавната система на горите;
- **4** горски институции от Гърция
- **1** научна организация
- **6** неправителствени организации.

Бяха посетени и обсъдени 17 обекта с гора на различна възраст и с различни практики за възстановяването ѝ.

В София проектът организира международна конференция, на която събра:

- **68 специалисти** по горско стопанство и/или експерти по опазване на околната среда;
- **8 държави:** Гърция, Унгария, Северна Македония, Румъния, Полша, Словакия, Испания
- **23 институции/организации:** включително 15 държавни институции, 2 научни институции, 6 неправителствени организации
- **15 лектори** от различни страни.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ДОСТИЖЕНИЯ

WWF разпространява и редовен проектен **горски бюлетин**, насочен към професионална аудитория. Освен за Reforest, бюлетинът е източник на информация за LIFECLIMAFORCEE и за други горски проекти.

Първото издание е изпратено към 256 абонати през 2022 г.

В края на проекта абонатите са вече над 450.

Бюлетинът излиза на всеки 6 месеца.

В рамките на проекта беше изграден **Горски информационен център**. Той е разположен на територията на Разсадник „Локорско“, подслонява изложба за горски приоритетни хабитати и е отворен за посещения за желаещите да научат повече за дейностите по възстановяване на горите.

ДОБРОВОЛЧЕСКИ АКЦИИ

Четири доброволчески акции и ден за подкрепа бяха проведени в разсадника в Локорско. Доброволците помагаха за сортирането и семена и фиданки и същевременно получиха основни познания за техниката на залесяването в горите.

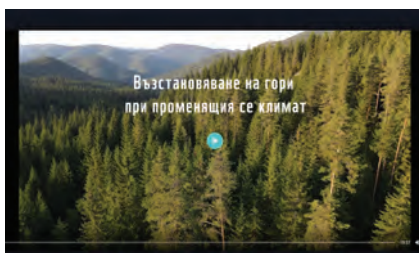

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ФИЛМИ

Партньорите създадоха и поредица от образователни филми.

▶ Възстановяване на гори при променящ се климат

Филмът е насочен към **горски специалисти** и обръща внимание на основни предизвикателства и възможности при възстановяването на горите с оглед на все по-мощните и екстремни ефекти от промените в климата.

▶ Как се засажда дървче? Съвети за правилно залесяване

Филмът е насочен към **непрофесионалната публика**, в опит да помогне с важни съвети на всички, които имат желание да залесяват в горите, но не знаят към кого да се обърнат и за какво да внимават.

Със снимковия материал от по-дългите филми бяха произведени и няколко кратки клипа за социални мрежи.

Изпълнителен продуцент на филмите е Биота Филмс.

ПЪТУВАЩА ИЗЛОЖБА

Един от най-амбициозните комуникационни продукти на проекта е пътуващата изложба

ЧУДЕСАТА НА ПРИРОДАТА: ОТ СЕМЕ ДО ГОРА.

Чрез нея специалистите на WWF и ЮЗДП, с помощта на изкуството на Дружеството на анималистите, флористите и научните илюстратори (ДАФНИ), представиха по впечатляващ начин богатството на горите, ролята им за опазване на биоразнообразието и важни факти за залесяването.

28

ТАБЛА

4

ИЗЛОЖБИ
В СОФИЯ

6

ИЗЛОЖБИ
В ДРУГИ
ГРАДОВЕ

ДЕН НА НАТУРА 2000 В БЛАГОЕВГРАД

Едно от най-мащабните събития по проекта беше **Денят на Натура 2000**, проведен през май 2024 г. в сътрудничество с Регионалния исторически музей в Благоевград. В него над 400 души учеха за опазването на горите и защитените територии чрез игри, викторини, филми и изложби.

СОЦИАЛНИ МРЕЖИ

Друга голяма възможност за образователни дейности и ангажиране бяха социалните мрежи.

В рамките на проекта бяха разработени 4 рубрики за Фейсбук и Инстаграм по темите:

**ГОРСКИ ДЪРВЕСНИ ВИДОВЕ И ХАБИТАТИ,
ЦЕЛЕВИ ЗА ПРОЕКТА**

**ЗАЩО Е ВАЖНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО
НА ГОРИТЕ?**

УСПЕШНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГОРИ

ГОРСКИ ПОЖАРИ

Рубриките може да се видят [тук](#) (Фейсбук).

132

ПУБЛИКАЦИИ В СОЦИАЛНИТЕ
МРЕЖИ ДОСТИГНАХА ДО НАД

710 000

ПОТРЕБИТЕЛЯ

ПРОЕКТЪТ Е
ФИНАНСИРАН
ПО ПРОГРАМА
LIFE NATURE
2019 НА ЕС

Да изградим бъдеще, в което
хората живеят в хармония
с природата.

together possible™

panda.org